

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permiseunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

Emitent CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 161 din 12 martie 2010

HOTĂRÂREA
din 5 mai 2009, definitivă la 5 august 2009
în Cauza Bindea împotriva României
(Cererea nr. 32.297/04)

În Cauza Bindea împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), statuând în cadrul unei camere formate din: Josep Casadevall, președinte, Corneliu Bîrsan, Boštjan M. Zupančič, Egbert Myjer, Ineta Ziemele, Luis López Guerra, Ann Power, judecători, și Santiago Quesada, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu la data de 7 aprilie 2009,

pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 32.297/04) îndreptată împotriva României de către 2 cetățeni ai acestui stat, domnul Viorel Bindea și doamna Maria Magdalena Bindea (*reclamanții*), care au sesizat Curtea la 16 august 2004 în temeiul art. 34 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Reclamanții sunt reprezentați de doamna Anișoara Bindea, avocat în București. Guvernul Român este reprezentat de agentul său, domnul Răzvan-Horațiu Radu, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamanții invocă încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului lor la respectarea bunurilor, datorită anulării unei decizii definitive care le era favorabilă, în urma recursului în anulare al procurorului general.

4. La 27 noiembrie 2006, președintele Secției a treia a decis să comunice cererea Guvernului. Astfel cum prevede art. 29 § 3 al Convenției, acesta a decis ca aceeași Cameră să se pronunțe în același timp asupra admisibilității și asupra fondului cauzei.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele speței

5. Reclamanții s-au născut în anul 1946 și locuiesc la Terasson.

6. Printr-o hotărâre definitivă din 17 iunie 2002, pronunțată în urma judecării în 3 grade de jurisdicție, Curtea de Apel Brașov a admis cererea prin care reclamanții au revendicat un bun imobil, apreciind că statul a preluat ilegal posesia în anul 1985, bazându-se pe Decretul nr. 223/1974 privind reglementarea situației unor bunuri.

7. La o dată neprecizată, ulterioară datei la care hotărârea menționată a devenit definitivă, procurorul general introduce un recurs în anulare contra hotărârii din 17 iunie 2002, invocând nerespectarea, de către instanțele naționale care au judecat inițial acțiunea în revendicare a reclamanților, a dispozițiilor legilor speciale în materie de proprietate nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului și nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989.

8. Printr-o hotărâre definitivă din 9 martie 2004, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis recursul procurorului general și, pe fond, a respins acțiunea în revendicare a reclamanților. Înalta Curte de Casație și Justiție a menționat că instanța de apel a dat o interpretare eronată probelor administrate de părți în dosarul cauzei și a considerat că bunul litigios a fost legal scos din patrimoniul reclamanților în virtutea Decretului nr. 223/1974.

II. Dreptul intern pertinent

9. Dispozițiile legale relevante ale cauzei sunt descrise în hotărârile SC *Mașinexportimport Industrial Group - SA împotriva României* (nr. 22.687/03, § 22, 1 decembrie 2005), *Străin și alții împotriva României* (nr. 57.001/00, §§ 19-26, 21 iulie 2005), *Păduraru împotriva României* (nr. 63.252/00, §§ 38-53, 1 decembrie 2005) și *Tudor împotriva României* (nr. 29.035/05, §§ 15-20, 17 ianuarie 2008).

ÎN DREPT

I. Asupra pretinsei încălcări a art. 6 paragraful 1 din Convenție

10. Reclamanții au susținut că anularea hotărârii definitive a Curții de Apel Brașov din 17 iunie 2002 prin hotărârea din 9 martie 2004 a Înaltei Curți de Casație și Justiție a adus atingere principiului securității raporturilor juridice, garantat prin art. 6 § 1 din Convenție, care dispune:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil (...) a cauzei sale de către o instanță (...), care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil (...).”

A. Asupra admisibilității

11. Curtea constată că acest capăt de cerere nu este în mod evident neîntemeiat în sensul art. 35 § 3 din Convenție. Aceasta arată, pe de altă parte, că nu este incident niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, Curtea îl declară admisibil.

B. Asupra fondului

12. Recunoscând că dreptul la un proces echitabil cuprinde și respectarea principiului securității raporturilor juridice și că această Curte a sancționat deja reexaminarea de către Curtea Supremă de Justiție a unei hotărâri definitive, în urma unui recurs în anulare (Hotărârea *Brumărescu împotriva României*, [MC], nr. 28.342/95, CEDO 1999-VII), Guvernul subliniază că această cale de recurs a fost abrogată în 2003 din Codul de procedură civilă.

13. Reclamanții susțin că, admitând recursul în anulare al procurorului general, Înalta Curte de Casație și Justiție a procedat la o nouă examinare a cauzei și că ea a evaluat, într-o manieră eronată, probele dosarului și faptele litigiului pentru care fuseseră sesizate tribunalele naționale.

14. În mai multe cauze, abordând o problemă asemănătoare cu cea prezentă în speța de față, Curtea s-a pronunțat în sensul violării art. 6 § 1 din Convenție datorită rejudecării, în urma unui recurs în anulare promovat de procurorul general, a soluției date de o manieră definitivă litigiului (vezi, printre altele, *Brumărescu*, citată anterior, § 61, *SC Mașinexportimport Industrial Group - SA*, citată anterior, § 32, și *Piața Bazar Dorobanți - SRL împotriva României*, nr. 37.513/03, 4 octombrie 2007).

15. Examinând prezenta cauză, Curtea consideră că Guvernul nu a furnizat niciun fapt sau argument care să convingă și care să conducă la o concluzie diferită. În special, ea relevă că Înalta Curte de Casație și Justiție, sesizată de procurorul general, a reexaminat cauza și că, printr-o interpretare diferită a probelor existente în dosar, ea a anulat, la data de 9 martie 2004, hotărârea dată în ultimă instanță la 17 iunie 2002 de Curtea de Apel București, care inițial admisese acțiunea în revendicare a bunului imobil litigios.

16. Prin prisma celor prezentate și a elementelor dosarului, Curtea concluzionează că anularea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a deciziei definitive precizate mai sus a încălcat principiul securității raporturilor juridice, aducând atingere dreptului reclamanților la un proces echitabil.

17. În acest fel, a avut loc o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție.

II. Asupra pretensei încălcări a art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție

18. Reclamanții invocă o încălcare a dreptului de a le fi respectate bunurile, cu motivarea că admiterea recursului în anulare i-a privat de dreptul lor de proprietate asupra imobilului litigios. Ei invocă art. 1 din Protocolul nr. 1, care dispune după cum urmează:

Articolul 1 din Protocolul nr. 1:

„Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor. 19. Guvernul contestă că a existat o ingerință disproporționată în dreptul la respectarea proprietății reclamanților.”

20. Având în vedere legătura existentă între acest capăt de cerere și cel întemeiat pe art. 6 § 1 din Convenție, circumstanțele speței de față, precum și constatarea legată de încălcarea drepturilor reclamanților la securitatea raporturilor juridice (paragrafele 15-17 de mai sus), Curtea declară că prezentul capăt de cerere este admisibil, dar că nu se impune examinarea dacă a avut loc în speță violarea art. 1 din Protocolul nr. 1 (vezi, *mutatis mutandis*, *Stanciu împotriva României*, nr. 30.390/02, § 48, 29 aprilie 2008).

III. Asupra aplicabilității art. 41 din Convenție

21. Conform art. 41 din Convenție: Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.

A. Prejudiciu

22. Reclamanții solicită restituirea în natură a bunului imobil litigios și pretind 20.000 euro (EUR) pentru acoperirea pierderilor pe care apreciază că le-au avut și în compensația suferințelor ce au decurs în urma deciziei Înaltei Curți de Casație și Justiție care a admis recursul în anulare formulat de procurorul general.

23. Guvernul înaintează raportul de expertiză care evaluează imobilul la 116.694 EUR. El consideră că o eventuală hotărâre a Curții constatând o încălcare va putea constitui, prin ea însăși, o reparație satisfăcătoare pentru prejudiciul moral pe care l-ar fi suferit reclamanții.

24. Curtea reamintește că, în cazul încălcării art. 6 din Convenție, aplicarea principiului *restitutio in integrum* presupune ca reclamanții să fie plasați, pe cât posibil, într-o situație echivalentă celei în care se găseau dacă ei n-ar fi suportat consecințele nerespectării exigențelor acestei dispoziții (*Hotărârea Piersack împotriva Belgiei*, art. 50, 26 octombrie 1984, § 12, seria A nr. 85).

25. Într-o cauză similară în care a concluzionat doar în sensul încălcării art. 6 § 1, Curtea a constatat că, prin revizuirea prevăzută de art. 322 alin. 9 din Codul de procedură civilă, dreptul român permite restabilirea situației existente înainte ca încălcarea constatată a art. 6 să se fi produs. În virtutea rolului său subsidiar, Curtea a estimat că reclamanții trebuiau să sesizeze jurisdicția internă, conform dispozițiilor sus-menționate (*Sfrijan împotriva României*, nr. 20.366/04, § 48, 22 noiembrie 2007). Luând în considerare circumstanțele

speței, Curtea consideră că aceeași abordare se impune și în prezenta cauză și decide să respingă cererea reclamanților pentru prejudiciul material.

26. În schimb, Curtea estimează că reclamanții au suferit un prejudiciu moral prin încălcarea principiului securității raporturilor juridice și, astfel, a dreptului la un proces echitabil. Judecând în echitate, conform art. 41, Curtea acordă în total reclamanților 2.000 EUR cu acest titlu.

B. Costuri și cheltuieli de judecată

27. Reclamanții nu au solicitat rambursarea costurilor și cheltuielilor de judecată realizate în cadrul procedurilor jurisdicționale interne sau în fața Curții.

C. Dobânzi moratorii

28. Curtea consideră potrivit ca rata dobânzii moratorii să se bazeze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, majorată cu 3 puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,

În unanimitate,

CURTEA:

1. declară cererea admisibilă în ceea ce privește capetele de cerere întemeiate pe art. 6 § 1 din Convenție și pe art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;

2. hotărăște că a avut loc o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție;

3. hotărăște că nu este necesară examinarea cererii prin prisma prevederilor art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție;

4. hotărăște:

a)că statul pârât trebuie să plătească împreună reclamanților, în termen de 3 luni de la data când hotărârea de față va fi definitivă în virtutea art. 44 § 2 din Convenție, 2.000 EUR, sumă convertită în moneda națională a statului pârât la cursul de schimb valutar la data plății, cu titlu de prejudiciu moral, la care se adaugă orice sumă care ar putea fi datorată cu titlu de impozit;

b)ca, începând de la expirarea acestui termen și până la efectuarea plății, această sumă să fie majorată cu o dobândă de un nivel egal cu cel aplicabil pentru rata dobânzii facilității de împrumut marginal a Băncii Centrale Europene, majorată cu 3 puncte procentuale.

5. respinge în rest cererea de satisfacție echitabilă.

Redactată în limba franceză, ulterior fiind comunicată în scris la data de 5 mai 2009, conform art. 77 §§ 2 și 3 din Regulament.

Josep Casadevall,
preşedinte

Santiago Quesada,
grefier